VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Euroopan vakausmekanismin kehittäminen

Tarkastusvaliokunta

29.1.2019

Kansainväliset rahoitusasiat -yksikkö

Eurokriisin tilinpäätös ja näkymät

- Euromaiden kaikki tukiohjelmat ovat nyt päättyneet
  - EVM:n 500 mrd. euron kapasiteetista käytössä 89,9 mrd. euroa Kreikan, Espanjan ja Kyproksen ohjelmiin
  - ERVV myöntänyt lainoja 174,6 mrd. euroa Kreikalle, Portugalille ja Irlannille
- Vastuut säilyvät korkealla tasolla vielä pitkään, takaisinmaksuihin kohdistuva riski tällä hetkellä vähäinen, viimeiset maksuerät 2070
- Suomen vastuut ja panostukset 10,3 mrd. euroa
- Julkisen talouden epätasapainot vähentyneet ja vaihtotaseiden alijäämät pienentyneet. Pankkisektorin vakaustilanne parantunut.
- Velkatasot ovat euroalueella edelleen korkeita ja kyky vastata uusiin kriiseihin on heikko

Ohjelmalainojen takaisinmaksuaikataulut pitkiä

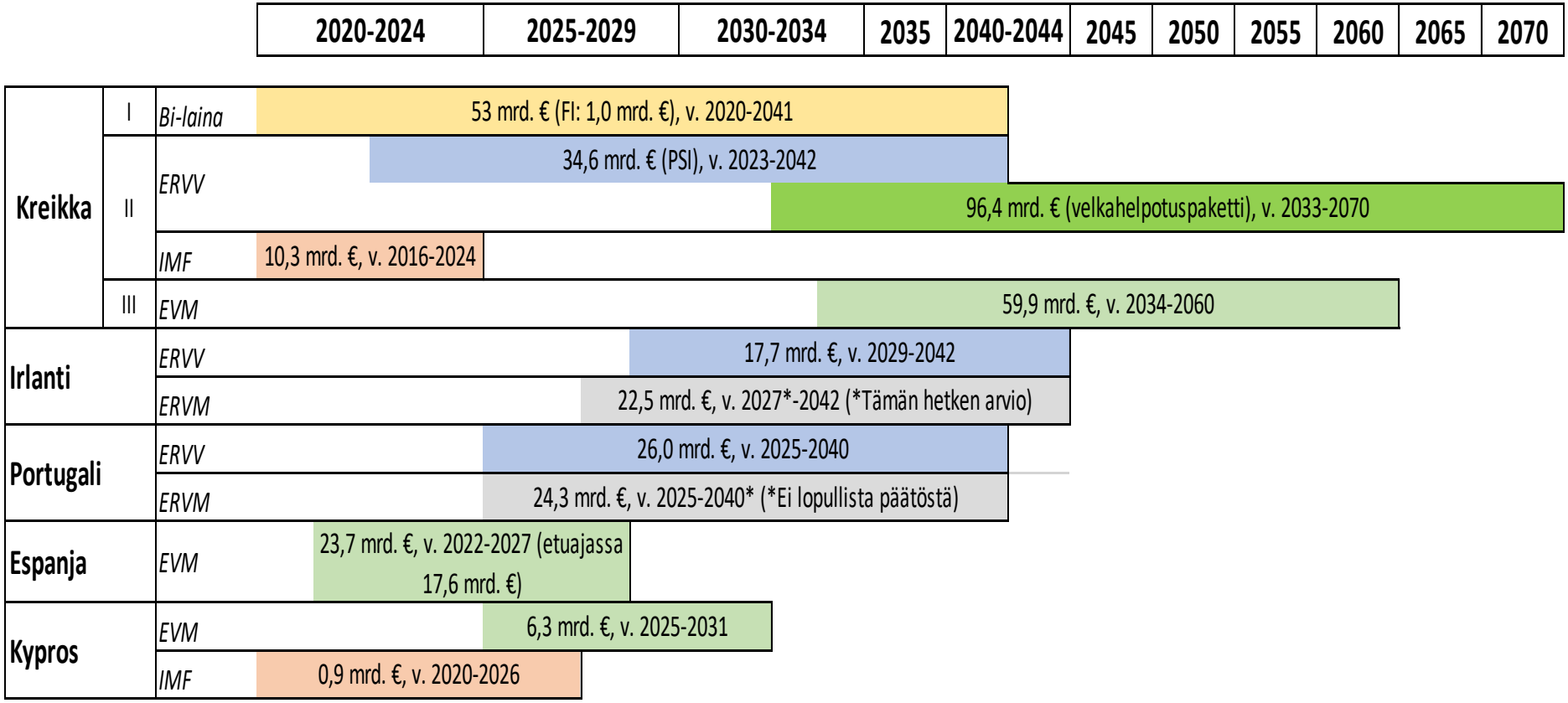

* Portugali on maksanut IMF-lainansa etuajassa takaisin ja ilmaissut myös aikomuksen maksaa 2 mrd. € ERVV-lainaa etuajassa takaisin v. 2020-2023, jos markkinaolosuhteet suotuisat

Euromaiden rahoitustukiohjelmat 2010-2018 poikkeuksellisen suuria

	Bilateraali-lainat	ERVV-lainat	EVM-lainat	IMF	ERVM-lainat	Yhteensä	Suomen laskenn.osuus
Kreikka	52,9	130,9	59,9	9,8	-	**253,5**	**4,66**
Kypros	-	-	6,3	0,7	-	**7,0**	**0,12**
Portugali	-	26,0	-	0,0	24,3	**50,3**	**0,89**
Irlanti	(4,8)*	17,7	-	0,0	22,5	**40,2**	**0,70**
Espanja	-	-	23,7	-	-	**23,7**	**0,42**
Yhteensä	52,9	174,6	89,9	10,5	46,8	**374,7**	**6,79**

** Huomioitu Kreikan 2/2017 takaisinmaksu 2 mrd. €*
*** Britannia, Ruotsi ja Tanska maksoivat Irlannille kahdenvälisinä lainoina yhteensä 4,8 mrd. euroa*

Yhteenveto Suomen vastuista ja sitoumuksista

Rahoitusmekanismi	Summa mrd. €
Euroopan vakausmekanismi EVM - *Maksettu pääoma* **Vaadittaessa maksettava pääoma 11,14 mrd. euroa mahdollisten tappioiden kattamiseksi tai maksukyvyttömyyden välttämiseksi*	**1,44***
Euroopan rahoitusvakausväline ERVV - *Valtiontakaus* ***Sisältää myös korot ja ns. ylitakauksen*	**7,04****
Vakuusjärjestelyt rajaavat vastuita *- Kreikka 0,91 mrd. euroa, Espanja 0,30 mrd. euroa*	**1,21**
Kahdenvälinen laina Kreikalle *- Lainasta kertynyt 31.12.2018 mennessä korkotuottoja yhteensä 68,1 milj. euroa ja palkkioita 5,0 milj. euroa*	**1,0**
Euroopan rahoituksenvakautusmekanismi ERVM - *Laskennallinen vastuu (EU-budjetin kautta)*	**0,75**
EU:n maksutasetuki (EU-maat) ja makroapu - *Laskennallinen vastuu*	**0,10**
Kansainvälinen valuuttarahasto IMF - *Rahoitustuki* - *josta euroalueen maat*	**0,56** **0,08**

EVM:n kehittäminen

- Nykyinen kriisinhallintakehikko luotiin kriisin aikana
- Monista hyväksi havaituista IMF:n käytännöistä jouduttiin kriisitilanteessa luopumaan (laina-ajat, uudistusten toteutuksen ja valvonnan haasteet, ohjelmien suuri koko, omistajuus toimista, instituutioiden välinen yhteistyö ml. komission rooli)
- Kehittämistä ei tehdä komission Euroopan valuuttarahastosta tekemän asetusehdotuksen (2017) pohjalta, vaan hallitusten välisen valtiosopimuksen pohjalta
- Euroryhmän ja eurohuippukokouksen sopu kehittämislinjoista joulukuussa 2018
- Kokonaispaketti sisältää kompromissin EVM:n uusista tehtävistä ja roolista osana pankkiunionia (mm. SRF:n yhteinen varautumisjärjestely EVM:stä)
- Neuvottelut EVM-sopimuksen muuttamisesta keväällä 2019

Työn painopisteet

1. Velkakestävyys

- velan kestävyyden arviontikehikko ja varmistaminen ennen tuen myöntämistä.

2. Velkajärjestelyt

- Tarvittaessa velka järjesteltävä kestäväksi, EVM:n avustava rooli
- Velkakirjojen yhteistoimintalausekkeiden kehittäminen (single limb CACs)

3. Governance

- Päätöksentekoprosessit, EVM:n ja komission yhteistyö ja toimivaltakysymykset
- ohjelmien ennakointi (varautuminen), suunnittelu ja toteutus

4. Tukivälineiden kehittäminen

- Päähuomio ennakollisten välineiden kehittämisessä
- Ennakkoehtojen kehittäminen, laina-ajat, hinnoittelu

5. EVM pankkiunionin julkisena takaajana (ns. backstop)

- Tuplaa kriisinratkaisurahaston tavoitetason vuoden 2023 lopussa (n. 60-70 mrd. €)
- Käyttöönoton ehtona riittävä riskien vähentäminen (jota arvioidaan vuonna 2020), päätöksenteossa hätätilamenettelyn soveltaminen edelleen auki
- EVM:n mahdollinen rooli pankkien likviditeettirahoituksessa?

Suomen kannat ja tavoitteet EVM:n kehittämisessä

- Pitkälti Suomen pitkäaikaisen peruslinjan mukaisia

1. Jäsenmaiden vastuu veloistaan ja no bail-out -periaate
2. Sijoittajavastuu ja markkinakurin korostaminen
3. Edellytyksenä tuelle on velan kestävyys
   - Rahoitustukea vain, jos velka kestävällä tasolla
   - Tarvittaessa velka tulee ensin järjestellä kestäväksi
4. Velkajärjestelymenettelyiden kehittäminen
5. EVM:lle vahvempi rooli ohjelmien kokonaisuudesta ja rahoitustuen takaisinmaksukyvyn arvioinnista
6. Ei muutoksia pääomarakenteeseen
7. Päätöksenteko tuen myöntämisestä yksimielisesti

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Pekka Morén, finanssineuvos, yksikön päällikkö
Kansainväliset rahoitusasiat -yksikkö
Puh. 02955 30290
pekka.moren@vm.fi

Valtiovarainministeriön viestintä
vm-viestinta@vm.fi
Mediapalvelunumero (ma–pe 9–15): 02955 30500

vm.fi/euroalueen-vakaus

